TOBB Tekstil Sektör Meclisi Başkanı Abdülkadir Konukoğlu:

"Tekstil Ölüye De Lazım Diriye De"

TOBB Tekstil Sektör Meclisi Başkanı Abdülkadir Konukoğlu, Güneydoğu Anadolu bölgesine yeni verilecek olan teşviklerle reel sektörün ve daha doğrusu emek yoğun sektörün canlanacağı kanaatinde.

Konukoğlu, Türk tekstil sektörünün ithalat bombardımanı altında olduğunu belirterek Hindistan, Pakistan, Uzakdoğu, Özbekistan'dan çok ucuza mal gelmesinin sektörde özellikle tedarikçi firmaları zor duruma düşürdüğünü ifade ederek "En büyük sorun belli. Düşük kur ve artan girdi maliyetleri" diyor

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Tekstil Sektör Başkanı olan Abdülkadir Konukoğlu, aynı zamanda Türkiye'de tekstil sektörü denilince ilk akla gelen isimlerden biri olan Sanko Holding'in patronu. Abdülkadir Konukoğlu, 1904 yılından beri tekstille uğraşan ailenin bir ferdi olarak sektörle ilgili çok çarpıcı tespitlerde bulundu.

● Türkiye ekonomisi için tekstilin geleceği önemli bir faktör mü?

Tekstil sektörünün ülke için önemi herkesin malumu. Yarattığı istihdamın yanında Türkiye'ye çok büyük bir ihracat geliri sağlıyor, ticari çarkların dönmesine yardımcı oluyor. Türkiye ekonomisinin temel direklerinden biri olan tekstil son dönemde zor günler geçiriyor. Bir taraftan kur ve maliyet baskısı, diğer yandan sektörün giderek gözden düşmesi, zorlanan ihracatçılar, üreticiler, fasoncular, iplikçiler, dokumacılar...

Tekstil sektörünün en önemli özelliği emek yoğun bir sektör olması, yani istihdam dostu olması. Bugün Türkiye'de milyonlarca kişi ekmeğini tekstil atölyelerinden, konfeksiyonlardan, ufak tezgahlardan veya dev entegre tesislerden kazanıyor. Bazı arkadaşlar diyorlar ki "tekstilin bir bölümü kapansa ne olacak?" Doğru, bir şey olmaz ama tekstilin istihdam ettiği işçiye evvela iş bulmak lazım. Hiçbir sektör tekstil kadar istihdam yaratamaz. Biraz otomotiv yan sanayisi, bir de emek yoğun olan tekstil. Evvela biz belirli noktalara gelmeliyiz ki tekstili bırakalım. Tekstil sadece konfeksiyon yapmak değil. Bunun arkasında çiftçi var, pamuk var. Bunlar hep birbirini destekleyen konular.

● Tekstilin Türkiye için bittiğini söyleyenler var, siz bu görüşe katılıyor musunuz?

Türkiye'de önce yeni bir sektör bulunacak, işi olmayanlar bu sektöre yerleştirilecek ki tekstili kapatalım. Herkesin şunu bilmesinde yarar var; tekstil işsizliği önleyen bir sektör ve bunu desteklemek lazım. Hep konuşuluyor yapılacak edilecek diye ama halen ortada bir şey yok. Ama bence geç kalınıyor. Şunu düşünmek lazım, eğer bir ülkede bir sektör biterse onu geri getirmek artık çok zor olur. Çünkü müşteri kaybediyorsunuz. İnsan alıştığı yere gider. Bu müşteriler başka yere giderse bir daha Türkiye'ye zor çekeriz. Benim tekstilin geleceği ile ilgili karam-

Abdülkadir Konukoğlu "Tekstil sadece konfeksiyon yapmak değil. Bunun arkasında çiftçi var, pamuk var. Bunlar hep birbirini destekleyen konular."

sarlığım yok. Tekstil ölüye de lazım diriye de. Siz hiç çıplak yatan bir adam gördünüz mü? Hem doğumda hem ölümde insanlar bir şeylere sarılır. Tekstil bitmez. Sadece kaliteli mal üretemeyenler, belirli markalara ulaşamayanlar ve yatırımlarının hesabını iyi yapamayanlar aşağı doğru gider. Üniversitelerde tekstil bölümleri çok geç kuruldu. 1970-80'li yıllarda kurulması gereken bölümler 90'larda kuruldu. Türkiye'de tekstil bitmez, ilerisi daha iyi olacak.

● Tekstil sektörünün önündeki sorunlar neler?

En temel problemimiz döviz kuru. Türk Lirası'nın aşırı değerlenmesinden dolayı ihracatta zorlanıyoruz. Bir taraftan yan girdi fiyatları artıyor, buna karşılık dolar düşünce büyük sıkıntılar yaşıyoruz. Özellikle iplik ve dokuma bölümlerinde fiyat tutmaz hale geldi.

Şu anda Türk tekstili ithalat bombardımanı altında. Hindistan, Pakistan, Uzakdoğu, Özbekistan'dan çok ucuza mal geliyor. Sektörde özellikle tedarikçi firmalar zor duruma düştü. Bu durum ister istemez ihracatı da etkiliyor. En büyük sorun belli. Düşük kur ve artan girdi maliyetleri.

● Sizce sorunların çözümü için neler yapılmalı?

Girdi fiyatlarının hükümet tarafından desteklenmesi lazım. Türk tekstili biraz desteklenseydi şimdi 106 milyar dolar olan ihracat 120 milyar dolar olurdu. Tekstil bölgesel teşviklerle kurtarılabilir. Aksi takdirde sektör yavaş yavaş geriye doğru gidiyor. Ancak çok iyi ve kaliteli mal üretenler, marka yaratanlar ve büyük firmalar ayakta kalacak. Sadece iplik yapmakla sadece dokuma yapmakla bu işler yürümüyor maalesef.

Bence Güneydoğu Anadolu Bölgesine verilecek bu teşvikler, ithalatı keser. Bizim Güneydoğu Anadolu Bölgemiz, "Çin"imiz. Orada insanlar işsiz. İstanbul'daki büyük fabrikaların bir bölümünü Güneydoğu'ya taşıyan insanlara yardımcı olunsun. Oradaki sanayileri yavaş yavaş doğuya kaydırsınlar. Güneydoğu'ya yatırımını kaydıracaklardan on yıl Kurumlar Vergisi ve SSK primi ile enerji fiyatının yüzde 75'i alınmasın, montaj yardımı, bina yatırımında teşvik verilsin, asgari ücret kademeli olsun. Bu arada belirteyim asgari ücrette de Güneydoğu ile İstanbul'u bir tutmamak lazım. Güneydoğu'da da 500 YTL'ye insan çalışıyor, İstanbul'da da. Bu dengede zayıflık var. İstanbul'da adam işe gidebilmek için iki-üç dolmuş değiştiriyor. İstanbul'da 500 YTL'ye geçinemezsin, ama orada 400 YTL'ye rahatlıkla geçinebilirsin. Doların da yavaş yavaş yükselmesi lazım. Aslında esas suçlunun birisi faiz. Merkez Bankası faizi çok yüksek tuttuğu için Türkiye'de dolar çok aşağıda.

● Türk tekstil üreticisinin ülkeden yavaş yavaş uzaklaştığı konusunda görüşünüz nedir?

Güneydoğu için yaratılacak farklılıklarla şu anda Mısır'a veya başka yere giden işverenlerin Türkiye'de kalacağı kanaatindeyim. Güneydoğu Anadolu'ya verilecek bu teşviklerle tahmin ediyorum biz Türkiye'de kendi "Çin"imizi yaratırız. İşçilik daha ucuz, yurtdışına göre verimlilik yüksek. Böylelikle Türk tekstilini biraz kurtarırız gibime geliyor. Dediklerimizin olmaması için bir neden yok. Güneydoğu'da binlerce insan boş. Peki, bunlara balık tutmayı öğretirsek daha iyi değil mi? Oralara iş sahası açarsak, genel olarak yatırımlar giderse bu teşviklerle beraber genişletilirse kötü mü olur? Orada işsizlik önlenirse göç de önlenecek. Yoksa ne kadar altyapı yaparsanız yapın yetmeyecek. Tekstil bir an önce kaydırmalı. Teşvikler verilmeli, enerji maliyetleri düşürülmeli. İşveren olarak düşünün, İstanbul daha rahat Güneydoğu'ya gitmek ise zor. Ama bir teşvik verilirse, meşhur bir laf var: "Deveyi hendekten atlatan bir tutam ottur" diye. Yani sen orada belirli teşvikleri verirsen insanları çekersin.

● Küreselleşen dünyada tekstil sektöründeki rekabet koşullarını değerlendirdiğinizde Türk tekstil sektörü hangi noktada?

Türkiye diğer ülkelere göre rekabet avantajı sağlayabilecek konumda. Bunu sağlamanın da üç yolu var. Birincisi; çok kaliteli mal üretmek ve hızlı teslim. Şu anda biz bunu yapabiliyoruz. İkincisi; girdi maliyetlerinin düşmesi. Enerji, akaryakıt ve vergilerin bir noktaya gelmesi lazım. Üçüncüsü de yerli malı haftası. Örneğin, Kore'de, ithal mal bulmak çok zor. Pahalı bile olsa kendi mallarını kullanıyorlar. O zaman ne oluyor, kendi havuzunun içerisinde dönüyorsun. İthalat yaptığımızda, evet daha ucuza alıyoruz, ama devamlı ithalatla havuzdaki suyu azaltıyorsunuz. Bunun da kimseye bir faydası yok. Türkiye'nin bu kadar gelen ithalata artık "DUR" demesinin zamanının geldi. Bu kadar ithalat Türkiye'deki ara girdilere, Türk sanayisine zarar veriyor. Bunun farkındalar. İnşallah bunun önlemleri alınırsa tahmin ediyorum biraz daha iyi olacak.